

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection](#)[Mythologiae libri decem, Venise, Segno della Fontana, 1567](#)[Collection](#)[Mythologia, Venise, 1567 - Livre VIII](#)[Item](#)[Mythologia, Venise, 1567 - VII, 07 : De Hesperidibus](#)

Mythologia, Venise, 1567 - VII, 07 : De Hesperidibus

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[88\] : De Hesperidibus](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre VII

[Mythologia, Francfort, 1581 - VII, 07 : De Hesperidibus](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VII

[Mythologie, Paris, 1627 - VII, 08 : Des Hesperides](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VII

[Mythologie, Lyon, 1612 - VII, 07 : Des Hesperides](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Présentation du document

PublicationVenise, Comin da Trino, 1567

ExemplaireMunich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4 Ant. 50

Formatin-4

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination216v°-217v°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Hespérides](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

Mythologia I

Non est fas Borea nati depellere ferro
Inde canes Iouis Harpyias magni.

Has ipsas Harpyias quidam putarunt fuisse ab Hercule postea pulsas ex Arcadia cum Stryphalum oppidum iuxta Erasinum fluvium popularētur xxi crepitaculi rinnitu, ut dictum fuit. Has scripsit Chæremō sub quodam specu in Creta tandem se abdidisse, unde nunquam postea euolauerint. Atque hæc ea sunt, quæ de Harpyis memoriæ prodita sunt ab antiquis. Dicitur sunt Harpyiæ ab *ἁρπύγες*, quod omnia secum raperent, quanquam quæ relinquebant, ita terro & foetido excremento inquinabant, ut foetor omnino perferri non posset. Atque cum fluviorum, fontium, imbrumque natura per Naiades, & reliquas Nymphas, significabatur, aer superior & vis ignea per Iouem, aqua per Neptunum, inferior aer per Iunonem, per Vestam terra; sic per Harpyias vis & natura ventorum significata est ab antiquis; qui, ut dictum est sæpius, sub his fabularum figmentis vniuersa naturalis philosophiæ, & morum præcepta tradiderunt, utilitatem cum suauitate commiscētes. Atque vel ipsarum Harpyiarum ortus demonstrat vires esse ventorum: qui enim putarunt filias fuisse Thaumantis & Blectræ, quid aliud has esse senserunt, quam admirabilem ventorum naturam, qui è supernatante & puriore Oceani aqua per solis radios extolluntur? Huic rei vel illud est argumento, quod Iridem ventorum sororem putarunt, quæ in imbris & nubibus certo ordine collocatis apparet; neque sine imbris fieri potest, quo tempore etiã venti vel dominantur, vel iam antecesserunt. Nomina præterea singularum Harpyiarum ventorum impetum vel celeritatem, vel aspectum significant: nam Ocypete celeriter est volans, Aello procella, Celæno obscuritas nubium, quæ ventis impelluntur. Qui Iridem vocarunt tertiam Harpyiam, in idem reciderunt; nihil est enim horum à vi ventorum semotum. Quid ergo significare voluerunt per hæc ventos è superna vi aquarum è puriore parte scilicet gigni; aut ex ea aqua quæ est cum terra commissa superius, quæ in vapores extenuata in sublime tollitur: qui vapores postea modo in pluias condensantur, modo in ventos extenuantur. Neque abhorret præterea à civili institutione hæc fabula, quippe cum declarat rapacitatem & auariciam hominum tanquam grauissimum supplicium Deorum consilio mortalibus immisam fuisse. Nam cur oculis captus est Phineus? quia non videbat humanam conditionem vitæ intra angustissimos terminos includi, paucisque esse contentam, atque ob eam rem perpetua fame discruciabatur; neque poterat præsentibus epulis vesci; cum non pateretur illud habēdi desiderium, ut præsentibus bonis perfrueretur, sed ut heret tantum locupletior. Id vulturum corpus, id vncæ manus, id ora semper fame pallentia significabant, id reliqua corporis forma, quæ ex animo avari hominis ad vnguem expressa est. Quidam per Harpyias furtorum naturam significare voluerunt, quæ virgines ideo putata sunt, quia sterilia sunt Diis ita volētibus, & breui dilabuntur bona per rapinam furtumque parata; quare & famelicæ, & alatae, & immundæ dicitur sunt. At nunc de Hesperidibus.

De Hesperidibus

Cap. VII.

Hesperides autem Hesperii Atlantis fratris filia fuerunt, quas tamē Eubulus Atlantis, non Hesperii fuisse credidit; Chærecrates Phorci & Cærus.

tus . Nomina fuerunt illarum Egle , Arethusa , Hesperusa , vt diximus in Hercule . Hæ hortos habuerunt non procul à Lixo oppido Mauritanix in extrema parte Aethiopiæ ad occidentem , vbi loca fuerunt à sole exusta , arenisq; obducta , & ob serpentum frequentiam infesta ; neque multum à Meroe , & à mari rubro distantia . ibi anguis esse dicebatur , qui aurea mala custodiret ne ab vlllo caperentur ; quem serpentem curabat Hesperidum sacerdos , vt apparet ex his carminibus Virg lib. 4.

Oceani finem iuxta , solemq; cadentem ,
Victimus Aethiopum locus est , vbi maximus Atlas
Axem humero torquet stellis ardentibus aptum .
Hinc mihi Massylæ gentis monstrata sacerdos
Hesperidum templi custos , epulasq; draconi
Quæ dabat , & sacros seruabat in arbore fructus .

10

Nam vbi Atlas cœlum sustinere dicebatur , ibi in extrema ora terræ habitabant Hesperides , vt significauit Dionysius in libro de situ orbis in his ;

Ἀτλάσις ὑποστάει τὴν γῆν καὶ κρατίζει τὰ ἀκατάστατα
σπέρματα ἰσχυρίσθαι . πρὶν γὰρ Ἰσπερίδων Ἀσυρῶνατος
ἦν τὸν τόπον , κεφαλῆν τε καὶ ἄκρον τοῦτο χεῖρας .

Sustinet hic Atlas cœlum , sic fata iubebant ,
Victimus Hesperidum locus est in margine terræ ,
Hic capite & manibus fert vasti pondera mundi .

20

Hunc hortum fama est Atlantem montibus vndique cinxisse , quia Themis illi responderat futurum esse vt Iouis filius eò aliquando accederet , & aurea mala caperet . Hæc mala Agrætas in rebus Libycis oues fuisse sensit , quæ aureæ nominarentur , quæ cum inhumanum & agrestem pastorem haberent , dictæ sunt à dracone custodiri . at Pherecydes lib. 10. vbi nuptias Iunonis commemorauit , terram Oceano proximam in occidente aurei coloris poma tulisse inquit , pomosque aurei coloris fructus ferentes , quam sententiam ita secutus est Lucanus ;

Abtulit arboribus precium , nemoriq; laborem
Alcides : passusq; inopes sine pondere ramos ,
Rettulit Argolico fulgentia poma tyranno .

30

Draco , qui poma ipsa seruabat , Typhonis & Echidnæ filius , Ladon vocabatur , vt testatur Apollonius lib. 4.

Παρθένου Ἰσίδ' ἰσθμὸν σείσας , φέροι Λάδων
ἑστὴν τῆν περὶ χεῖρας παρ' ἑρμῆα ζυγοῖν ῥάδα ,
χεῖρας δ' ἄλλας τε χεῖρας ἔσθαι . ἀμφὶ δὲ νέμφαι
Ἐσπερίδων σπέρματα ἄθιμαρην ἀνδρῶνται .
Δὴ τε τῆν ἑρμῆα κῆρ' ἑρμῆα δὲ δειχθῆναι
Μάλαρ' ἠὲ δὲ σπέρματα τῶν ἑρμῆα .

Errantesq; locum sacrum venerè , vbi Ladon
Aurea seruabat flauentia mala derora .
Anguis terrigena , hic vbi cœlo attollicur Atlas .
Illum curabant nymphæ prædulce canentes
Hesperides ; truncum amplexus sed ab Hercule cæsus
Is fuit .

40

Hunc serpentem è terra natum fuisse testatur Pisander , at non è Typhone & Echidna , vt ait Apollonii enarrator . quem capita centum habere putarunt .

Mythologia

fama est Herculem cum adhuc aurea mala iuberetur ab Eurystheo diu ambiguum constitisse, quia ubi essent, nesciret: atque ad nymphas Iouis & Themidis in spelunca habitantes cōtendisse, ut ab iis sciscitaretur ubi posset mala aurea Hesperidum reperire; quæ ad Nereum illum miserunt, ut dictum fuit superius. fabulantur etiam Atalantam Schænei filiam tribus malis Hesperidum captam fuisse, quæ Venus dederat Hippomeni; cum nuptiæ eius victori, at mors victis proponeretur: quare non solus Hercules malis Hesperidum potitus fuit. nam quod Atalanta pomis capta fuerit, ita Theocritus ait in Amaryllide;

10

*ἵππομένης θάλασσαν παρθένου θέλει γάμον
μὰ δ' ἐν χειρὶν ἰδὼν ἀφ' ἑρπετῶν αἰὼν . ἀδ' ἢ τάλαντα
ἀέθλιον, ἀέθλιον, ἀέθλιον ἔβαλον ἄλλος ἔρωτα .*

Virginis Hippomenes thalamos ubi forte petiuit,
Mala tenens manibus currebat: ut hæc Atalanta
Vidit, ut periit, magno correpta ut amore est.

Hæc ea sunt, quæ de Hesperidibus fabulosè memorata sunt ab antiquis: nunc quid significant, perquiramus. Hesperides igitur ut alii volunt Hesperis filix fuerunt, ut alii Atlantis; quæ sidera sunt. earum pater cœlum, aut vespertinum tempus fuit, quod quasi frater est Cœli, dictæ sunt habere

20

hortos in occidente, in quibus essent mala, aurea, quoniam stellarum natura est ut tanquam aurum splendeant, & rotunda appareant: eaq; non nisi in occidente nasci solita sint, quia sole occidente stellæ apparent, cum lumine solis per diem occultentur. ac quis est draco, qui hæc mala servabat, hortumque ambibat? signiferum circulum nonnulli sunt arbitrati. fuerunt qui mala Hesperidum oves esse in occidente dixerint, in insula, quæ perpetuo lumine circumdabatur in serpentis modum sinuoso & reflexo. Alii cum mala Hesperidum putarint fuisse stellas, serpentem illum esse crediderunt lineam obliquam, quæ nos & astra ipsa intra se continet, quæque horizon siue determinans linea appellatur. ea cum obliqua sit omnibus hominibus, præterquam habitantibus sub ea linea, in qua dies noctibus pares efficiuntur,

30

merito serpens ac draco ab artificibus fabularum fuit appellata. Qui fluvium insulæ ambientem anguem esse dixerunt, ii Herculem inquit ad insulam observatis opportunitatibus traicisse ac remeasse, cum fluvius is factus fuisset peruius ob siccitatem, atque inde captas oves in Græciam duxisse. qui vero stellas fuisse mala illa dixerunt, rerum astronomicarum peritiam ab Hercule in Græciam latam putarunt. Atque ut summatim colligam sententiã huiusce figmenti, tanquam serpentes illi servant aurea poma, qui ob avaritiam neque dormire quidem tuto possunt. quare præclare dictum est à sapientibus, diuitias tanquam lapidem indicem animi cuiusquam esse datas

40

hominibus, quæ viris bonis & prudentibus facultates essent, & quasi opportunitates ad res præclare gerendas, ad patriæ, ad sui ipsorum, ad amicorum, ad bonorum commoda concessæ: at imprudentibus & malis quasi supplicium; cum augeant desiderium ipsum etiam accumulandi: quare vel ex ipsarum divitiarum usu quantopere quisque sit vir bonus & Dei amicus possimus dignoscere, at nunc de Atalanta.